

Actie 8 BBP IJzer - toetsing aandachtsgebied

IJZ_AG_012 IEPER - ELVERDINGE HEIDESTRAAT

GELEGEN IN:	
<i>Actueel waterbergingsgebied (AW): /</i>	
<i>Potentieel waterbergingsgebied (PW): IJZ_PW_183_096_029</i>	
<i>Waterconserveringsgebied (WC): IJZ_WC_107</i>	
AANDACHTSGEBIED:	Elverdinge zone voor ambachtelijke bedrijven en kmo's Heidestraat
OPPERVLAKTE:	ca. 3 ha
HYDROGRAFIE:	Wanebeek
STATUS / VERSIE:	ontwerp Bsec 27/09/2012 – bespreking ABO 25/10/2012 – bespreking stad Ieper 29/11/2012 – bespreking bekkenraad 07/12/2012 – goedgekeurd door het bekkenbestuur als beleidsondersteunend document
DATUM LAATSTE WIJZIGING:	07/12/2012
NAAM DOCUMENT:	Fiche_toetsing_AG_006_v20121207.doc

Leeswijzer

Dit document bevat een analyse van het aandachtsgebied "Elverdinge Heidestraat" met betrekking tot het watersysteem. Deze analyse gebeurde in uitvoering van actie 8 van het bekkenbeheerplan van het IJzerbekken: "Evaluatie naar effectief bodemgebruik (en mogelijke alternatieven m.b.t. bestemming) in actuele en potentiële waterbergingsgebieden of in waterconserveringsgebieden".

Het document analyseert in detail de ontwikkelingsperspectieven voor het ruimtegebruik en de relatie met het functioneren van het watersysteem.

Voor meer uitleg over waterbergingsgebieden, waterconserveringsgebieden, de selectie van aandachtsgebieden en de methodologie van de toetsing van de aandachtsgebieden kunnen volgende documenten geraadpleegd worden:

- Rapport "Toetsing signaalgebieden – Handleiding" – CIW – versie 4/11/2009
- Bekkenspecifiek rapport "Toetsing signaalgebieden – IJzerbekken" – goedgekeurd door het bekkenbestuur – versie 1/07/2011
- "De watertoets bij ruimtelijke plannen – handleiding adviesverlening watertoets bij ruimtelijke plannen versie 1.0 (juli 2009)". Deze handleiding is te raadplegen via:
<http://www.watertoets.be/richtlijnen-voor-toepassing/handleiding-voor-rup-en-bpa>

De actie "toetsing signaalgebieden" betreft geen "wateradvies", zoals vernoemd in het "Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet Integraal Waterbeleid".

De toetsing van een aandachtsgebied brengt eventuele tegenstrijdigheden tussen de ontwikkelingsperspectieven voor een harde bestemming en het watersysteem in kaart. De analyse trekt conclusies over de effecten van bebouwing en verharding in een waterbergingsgebied of waterconserveringsgebied. Tot slot worden er suggesties gedaan over de mogelijkheden tot ontwikkeling van een harde bestemming in een waterrijk gebied.

De toetsing van het aandachtsgebied vervangt de watertoets niet. Deze wordt steeds uitgevoerd bij de vergunning van ruimtelijke en stedenbouwkundige plannen.

Secretariaat IJzerbekken
p/a VMM, Zandvoordestraat 375
8400 Oostende
T 059 56 26 89
secretariaat_ijzer@vmm.be

Inhoud

1	Situering.....	5
1.1	Algemeen.....	5
1.2	Planologische bestemming.....	6
1.3	Bodemgebruik.....	8
1.4	Hydrografie en reliëf.....	10
1.5	Motivering afbakening en selectie aandachtsgebied.....	11
2	Juridische toets.....	12
2.1	Warteroetskaarten.....	12
2.2	Federale kaart risicozones voor overstromingen	15
3	Beleidsmatige toets	16
3.1	Waterbeleid.....	16
3.2	Ruimtelijke ordening	16
4	Toetsing aan het watersysteem	18
4.1	Overstromingen	18
4.2	Andere relevante hydrologische/hydrografische informatie	19
5	Conclusie	20
6	Suggesties naar ontwikkelingsperspectief	21

Lijst figuren

Figuur 1: Situering op stratenatlas	5
Figuur 2: Situering op topografische kaart	6
Figuur 3: Situering op het gewestplan	7
Figuur 4: Situering op cadmap (2011)	8
Figuur 5: Situering op orthofotokaart (2008-2010) en situering foto terreinbezoek	9
Figuur 6: Hydrografische situering – VHA zone 211 “Grote Kemmelbeek van monding Vuile beek (excl.) tot monding in IJzer”	10
Figuur 8: Afbakening van het aandachtsgebied op het gewestplan.	11
Figuur 9: Situering op de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden	13
Figuur 10: Situering op de watertoetskaart infiltratiegevoelige bodems	13
Figuur 11: Situering op de watertoetskaart hellingenkaart.....	14
Figuur 12: Situering op de watertoetskaart erosiegevoelige gebieden	14
Figuur 13: Situering op de watertoetskaart grondwaterstromingsgevoelige gebieden	15
Figuur 13: vergunningstoestand.....	17
Figuur 13: Situering op DHM – algemeen	18
Figuur 14: Situering op DHM – detail	19
Figuur 18: Situering op bodemkaart	20

Lijst foto's

Foto 1: Terreinbezoek 27/11/12: zicht op het aandachtsgebied vanaf de Heidestraat.....	9
--	---

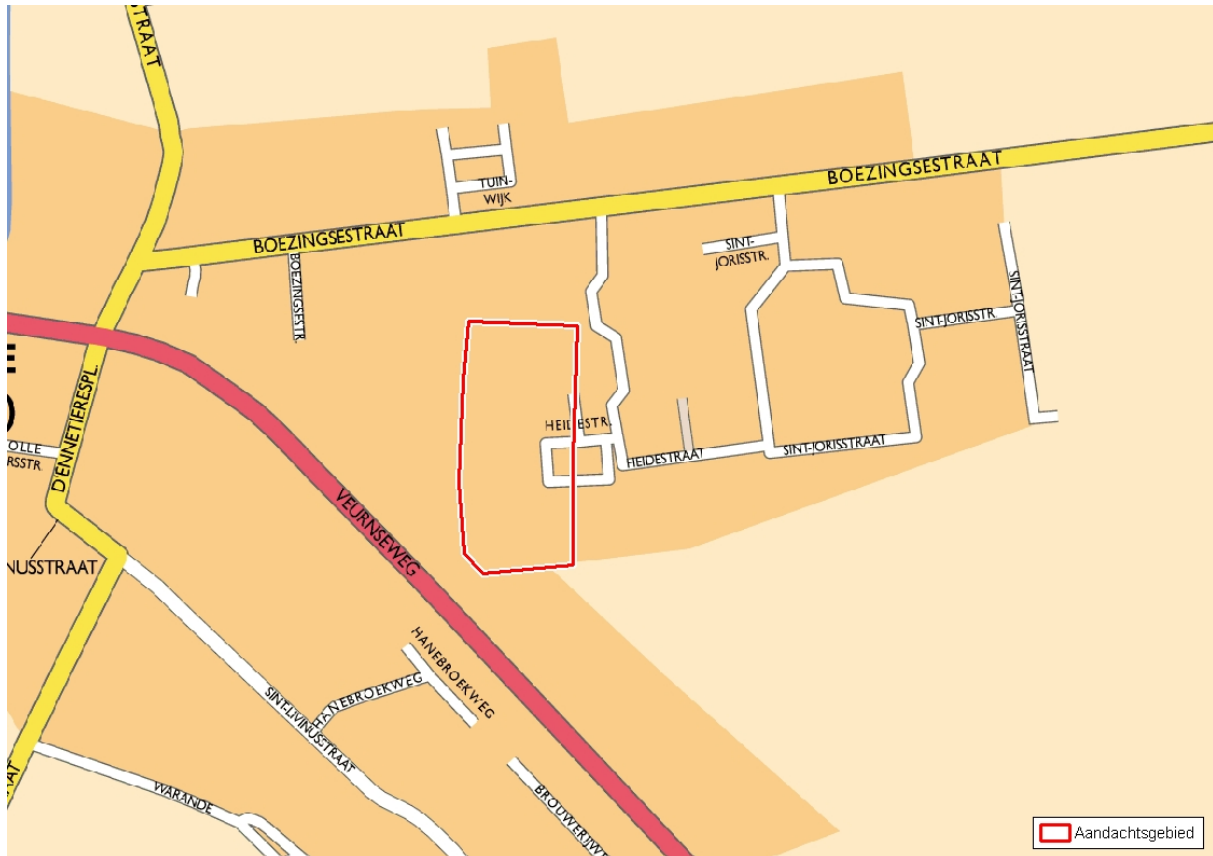
1 Situering

1.1 Algemeen

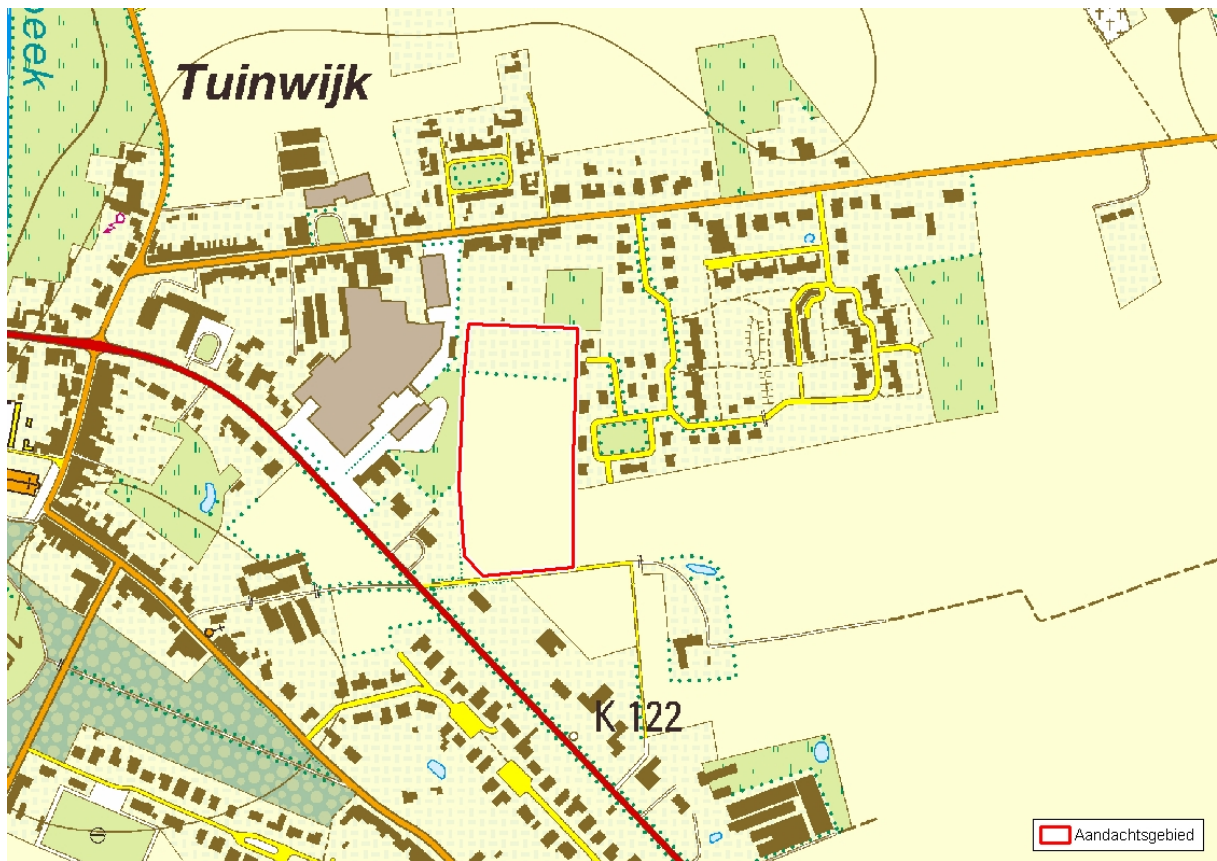
Gemeente(n): Ieper

Provincie(s): West-Vlaanderen

Situering: In de deelgemeente Elverdinge ten westen van de Heidestraat.

Figuur 1: Situering op stratenatlas

Figuur 2: Situering op topografische kaart

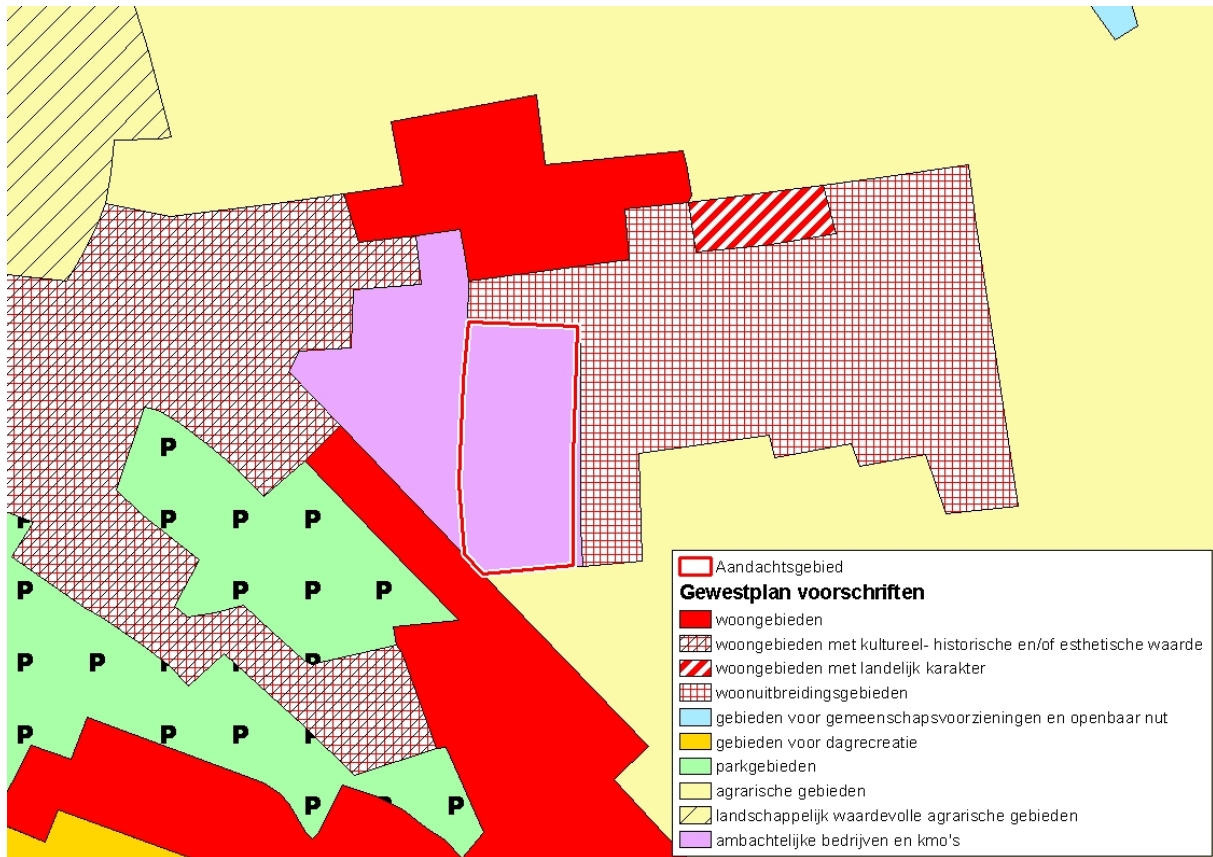
1.2 Planologische bestemming

Gewestplanbestemming:

Gebied voor ambachtelijke bedrijven en kmo's (code 1100).

RUP/BPA:

Er is geen specifiek BPA of ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing op het geselecteerde gebied.

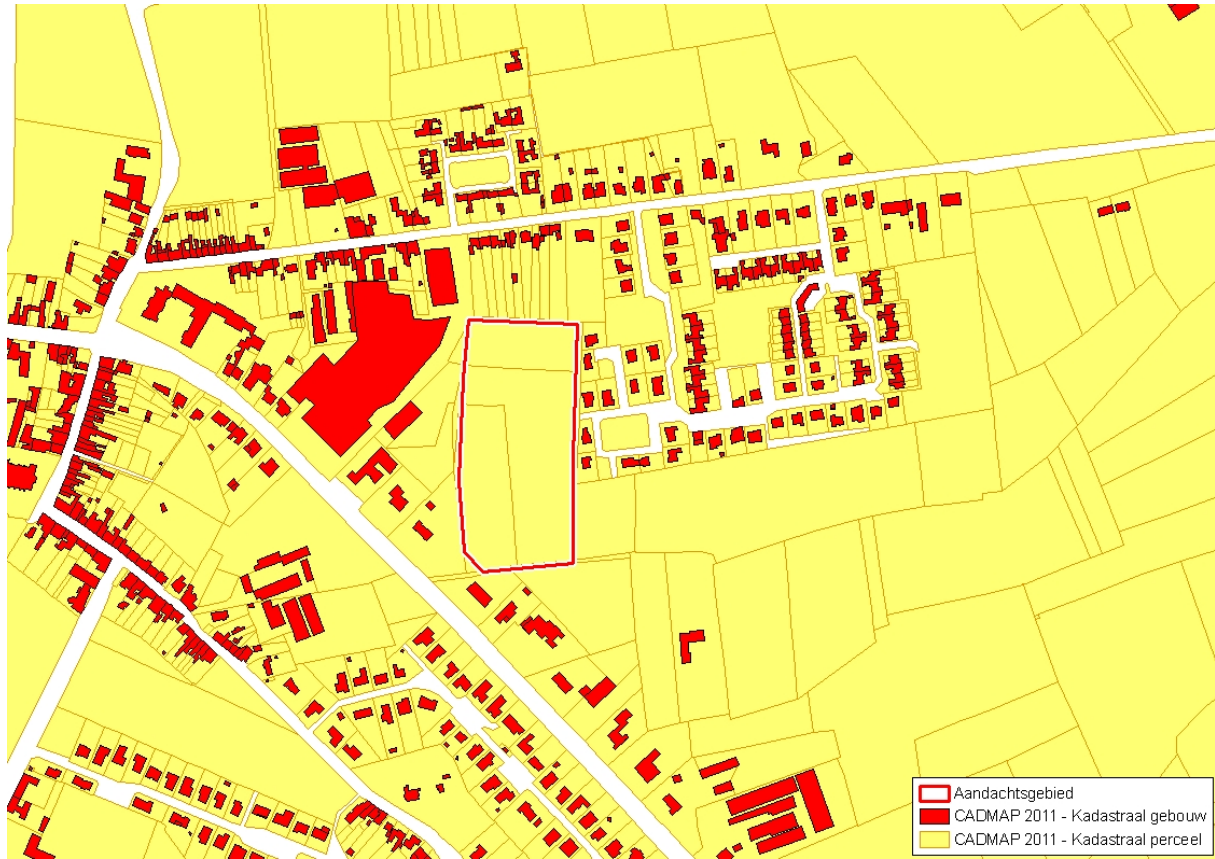

Figuur 3: Situering op het gewestplan

1.3 Bodemgebruik

Huidige staat van ontwikkeling: onbebouwde zone.

Bodemgebruik: landbouw

Figuur 4: Situering op cadmap (2011)

Figuur 5: Situering op orthofotokaart (2008-2010) en situering foto terreinbezoek

Foto 1: Terreinbezoek 27/11/12: zicht op het aandachtsgebied vanaf de Heidestraat.

1.4 Hydrografie en reliëf

Bekken: IJzerbekken

Deelbekken: Ieper-Ambacht

Betrokken waterlo(o)p(en): WY.9.8.1 (VHAGcode: 10187 – beheerder: stad Ieper)

Hydrografische beschrijving:

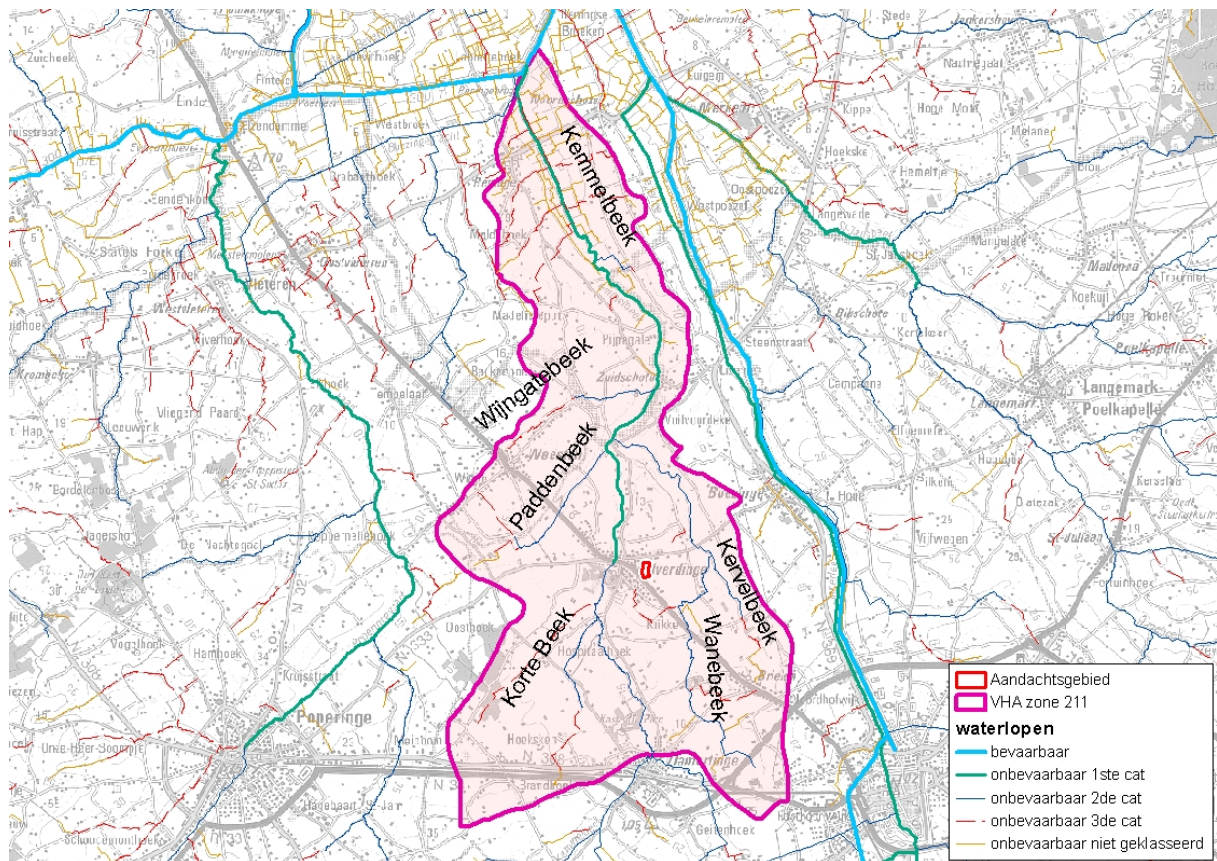
Het aandachtsgebied watert af via de WY.9.8.1 naar de Wanebeek, WY.9.8 en verder naar de Kimmelbeek, WY.9.

Het globale stroomgebied bestaat uit de VHA-zone 211 (Grote Kimmelbeek van monding Vuile beek (excl.) tot monding in IJzer) en omvat het stroomafwaartse gebied van de Kimmelbeek.

De belangrijkste zijlopen van de Kimmelbeek tussen Vlamertinge en de monding in de IJzer zijn de Korte Beek, Wanebeek, Kervelbeek, Paddenbeek en Wijngatebeek.

De Kimmelbeek mondt in Reninge uit in de IJzer. De IJzer voert het water verder af naar zee en watert af via het sluzencomplex de Ganzenpoot uit in de haven van Nieuwpoort.

De Kimmelbeek kan gedefinieerd worden als een “neerslagrivier”. De afvoer bij droog weer is zeer klein ten opzichte van de neerslagafstroming. Het regenwater wordt voor een groot gedeelte, en snel, afgevoerd naar het waterlopenstelsel. Dit kan aanleiding geven tot piekdebieten en overstromingen.

Figuur 6: Hydrografische situering – VHA zone 211 “Grote Kimmelbeek van monding Vuile beek (excl.) tot monding in IJzer”

1.5 Motivering afbakening en selectie aandachtsgebied

Op basis van de signaalgebieden uit de ruimtelijke analyse van het bekkenbeheerplan wordt een aandachtsgebied afgebakend.

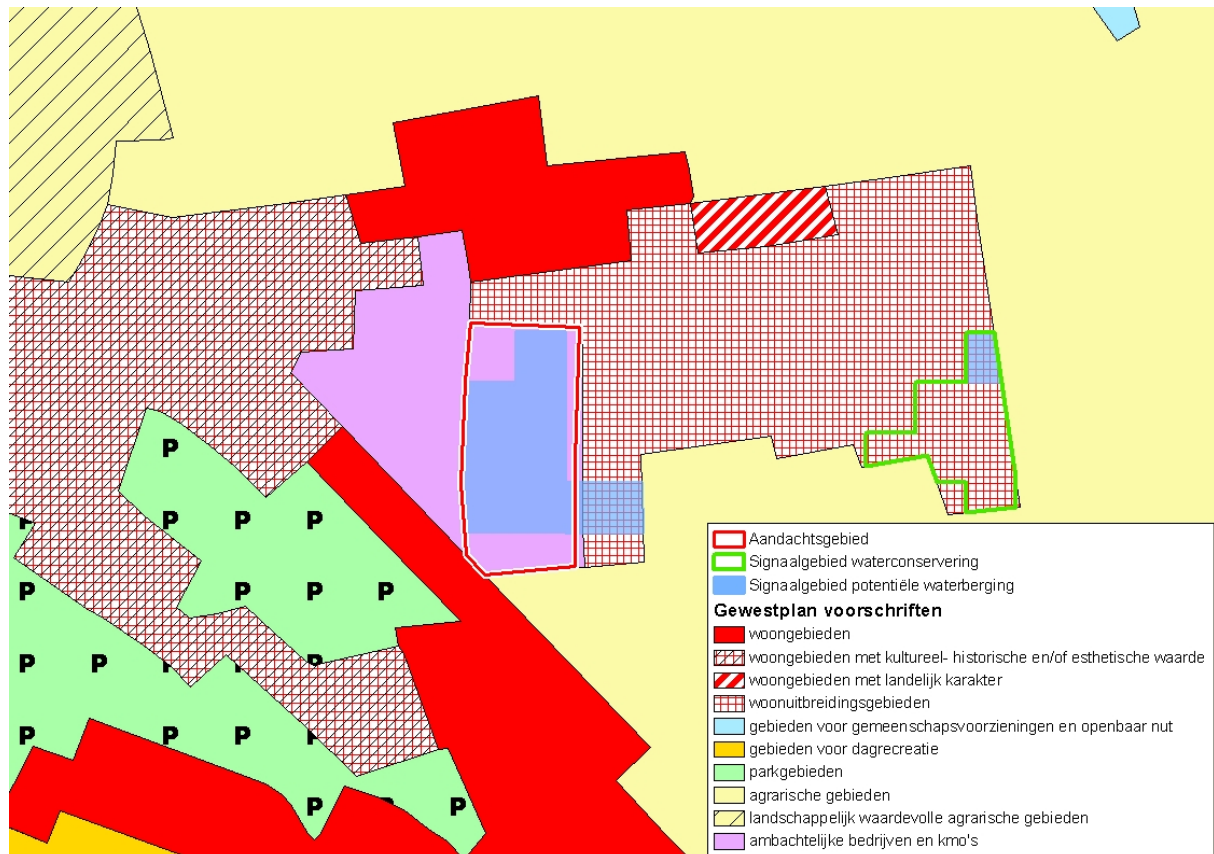
Volgens de nota "Toetsing signaalgebieden IJzerbekken – prioritering en selectie", goedgekeurd door het bekkenbestuur van 1 juli 2011. Dit aandachtsgebied ligt in het stroomgebied van de Kommelbeek, een regio gevoelig voor wateroverlast.

Een deel van de zone voor ambachtelijke bedrijven en kmo's ten westen de Heidestraat komt in de ruimtelijke analyse van het bekkenbeheerplan naar voor als potentieel waterbergingsgebied. Een deel van het woonuitbreidingsgebied ter hoogte van de Sint-Jorisstraat komt in de ruimtelijke analyse van het bekkenbeheerplan naar voor als waterconserveringsgebied en potentieel waterbergingsgebied. Op een recente orthofoto blijkt een deel van het signaalgebied al ontwikkeld.

De twee deelgebieden van het WUG zijn geschrapt door het gemeentelijk Rup Elverdinge, goedgekeurd op 25/01/2007 die de omzetting gerealiseerd hebben naar landbouwzone (2.14/33011/107). Gezien dit geen harde gewestplanbestemming meer betreft, wordt voor dit gebied niet verder in detail geanalyseerd.

Het deel potentieel waterbergingsgebied van de zone voor ambachtelijke bedrijven en kmo's is het aandachtsgebied dat verder zal worden afgetoetst aan het watersysteem.

De totale oppervlakte van het aandachtsgebied bedraagt ca. 3 ha.

Figuur 7: Afbakening van het aandachtsgebied op het gewestplan.

2 Juridische toets

2.1 Watertoetskaarten¹

De watertoetskaarten zijn bij besluit van de Vlaamse Regering juridisch vastgelegd. De kaart wordt gehanteerd als instrument om te beoordelen of een project al dan niet een mogelijk significante invloed heeft op het watersysteem waarvoor een advies van de bevoegde waterbeheerder noodzakelijk is.

Overstromingsgevoelige gebieden:

Het aandachtsgebied ligt noch in mogelijk noch in effectief overstromingsgevoelig gebied.

Infiltratiegevoelige bodems:

Het aandachtsgebied ligt volledig in infiltratiegevoelig gebied.

Grondwaterstromingsgevoelige gebieden:

Het aandachtsgebied is matig gevoelig voor grondwaterstromingen.

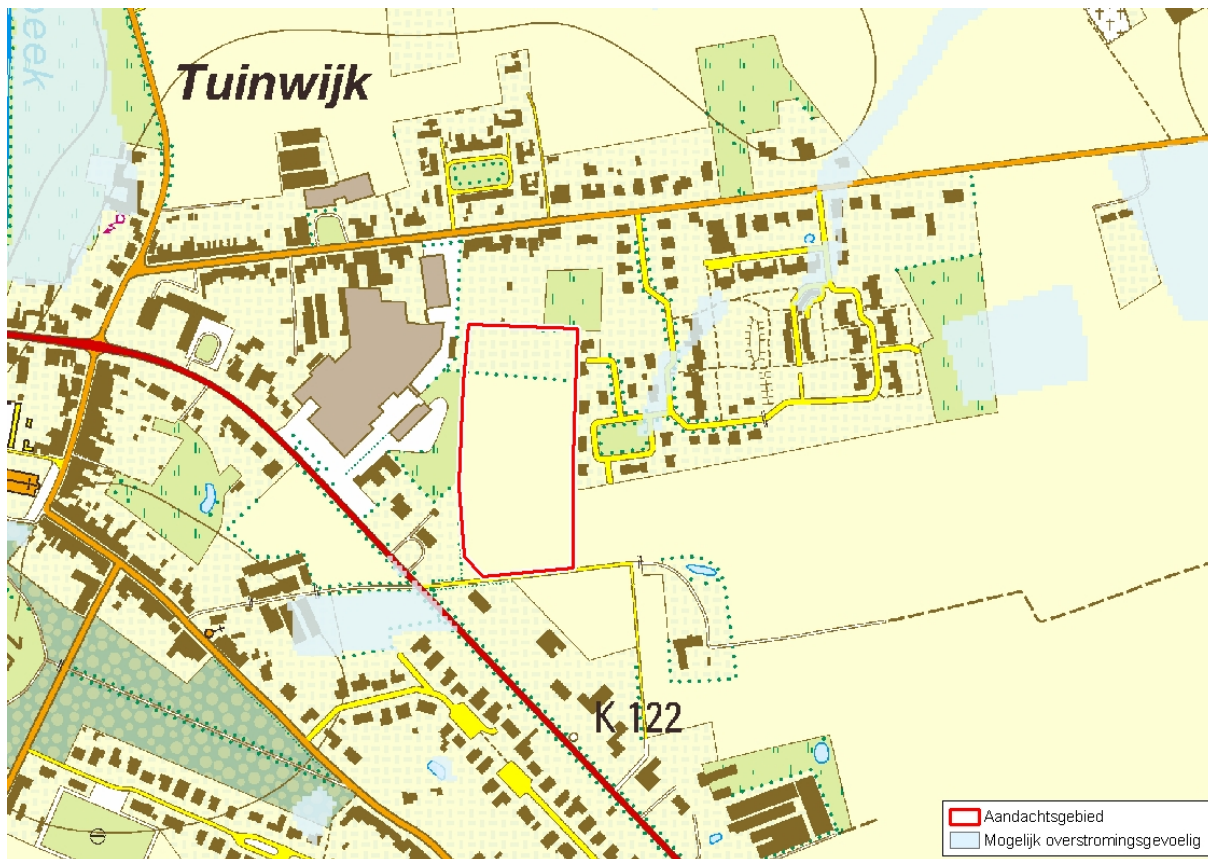
Hellingenkaart:

Het aandachtsgebied is vlak tot licht hellend.

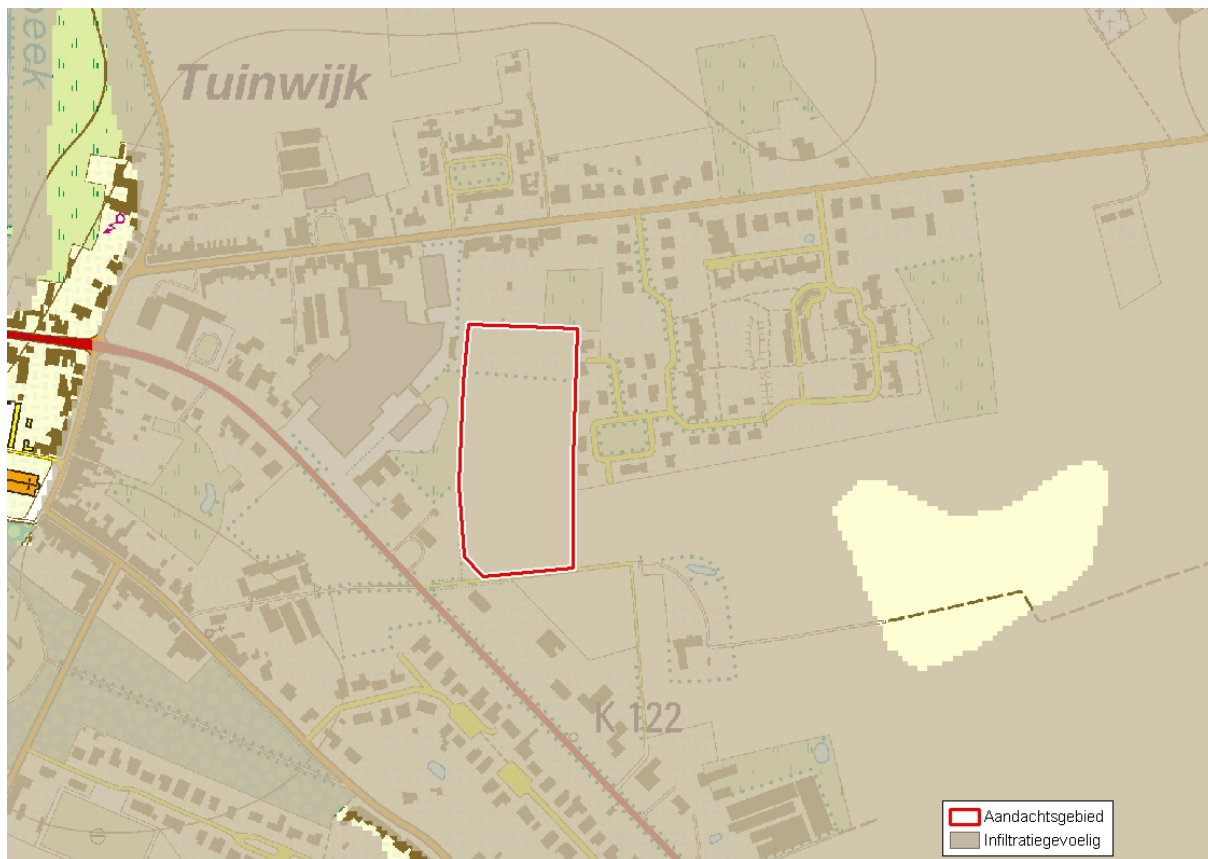
Erosiegevoelige gebieden:

Het aandachtsgebied is grotendeels niet erosiegevoelig.

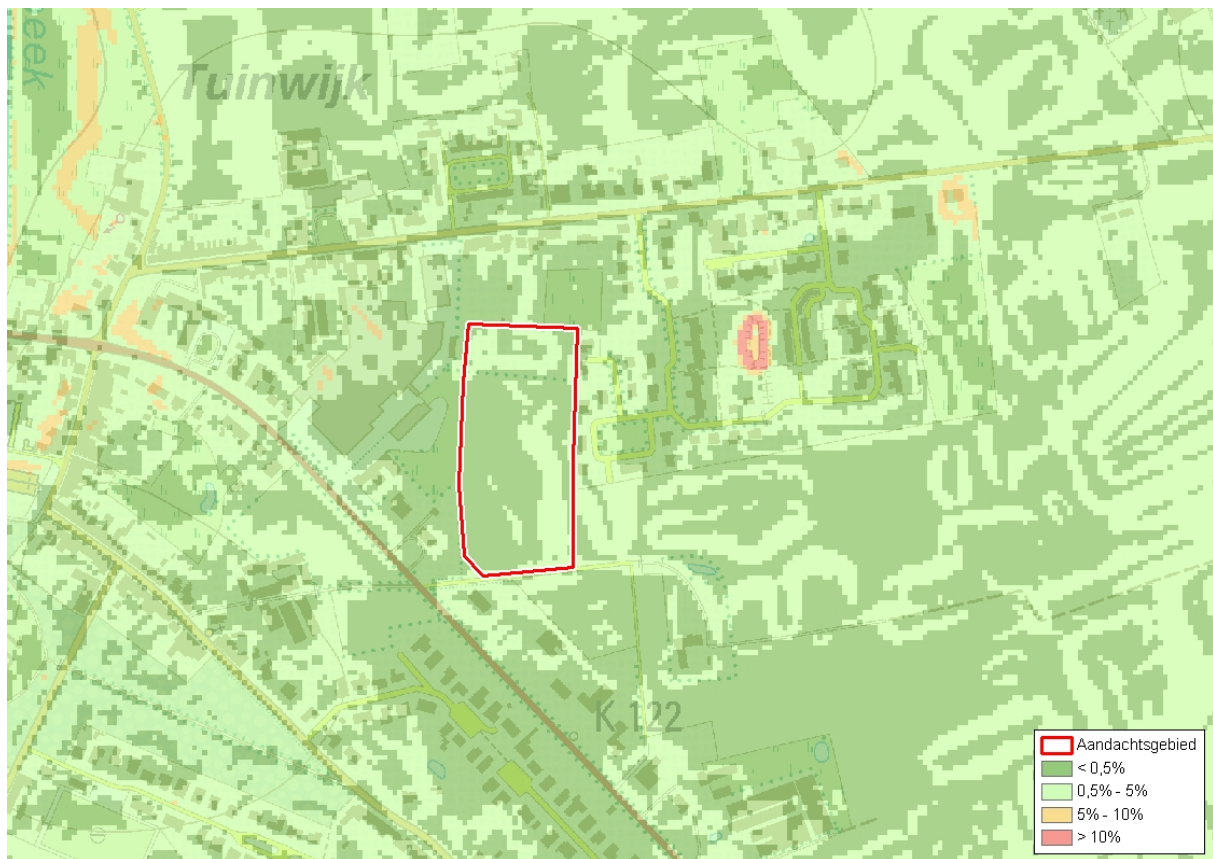
¹ Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (20 juli 2006)

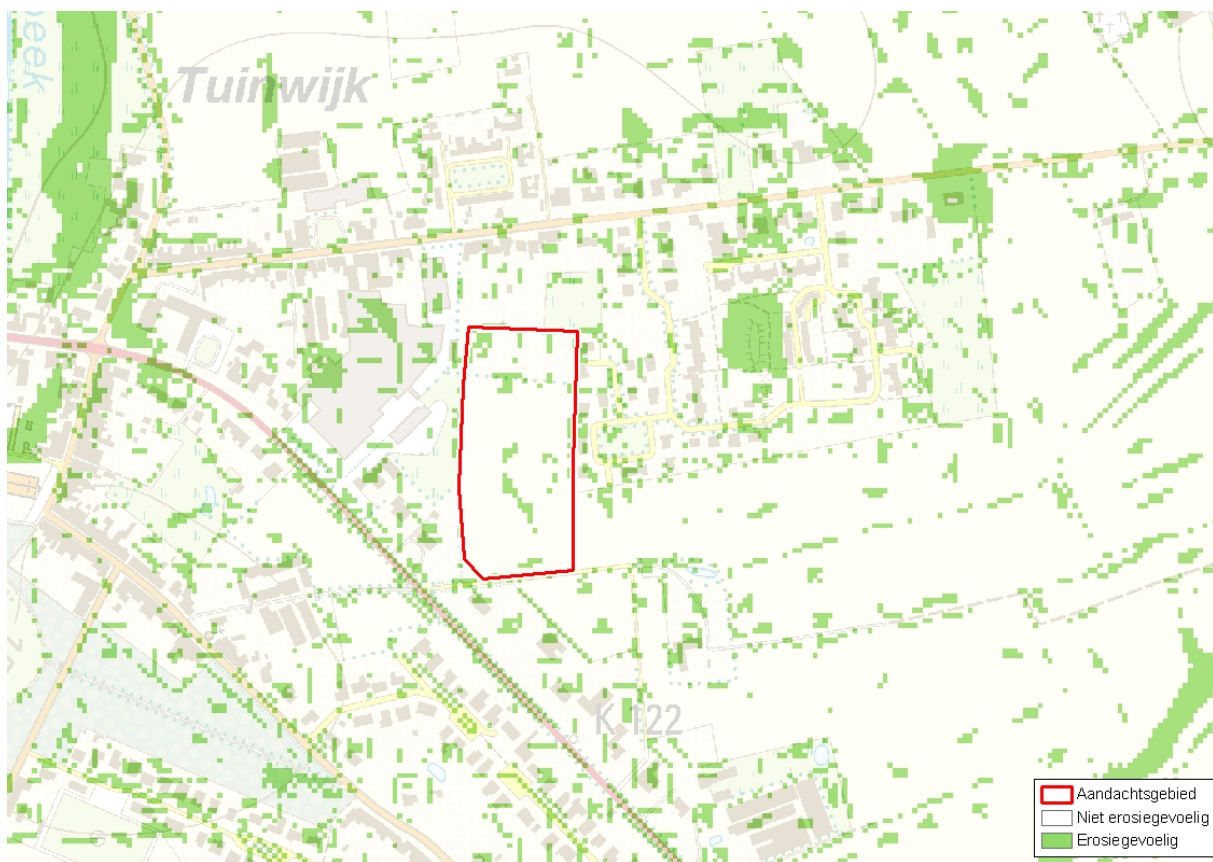
Figuur 8: Situering op de watertoetskaart overstromingsgevoelige gebieden

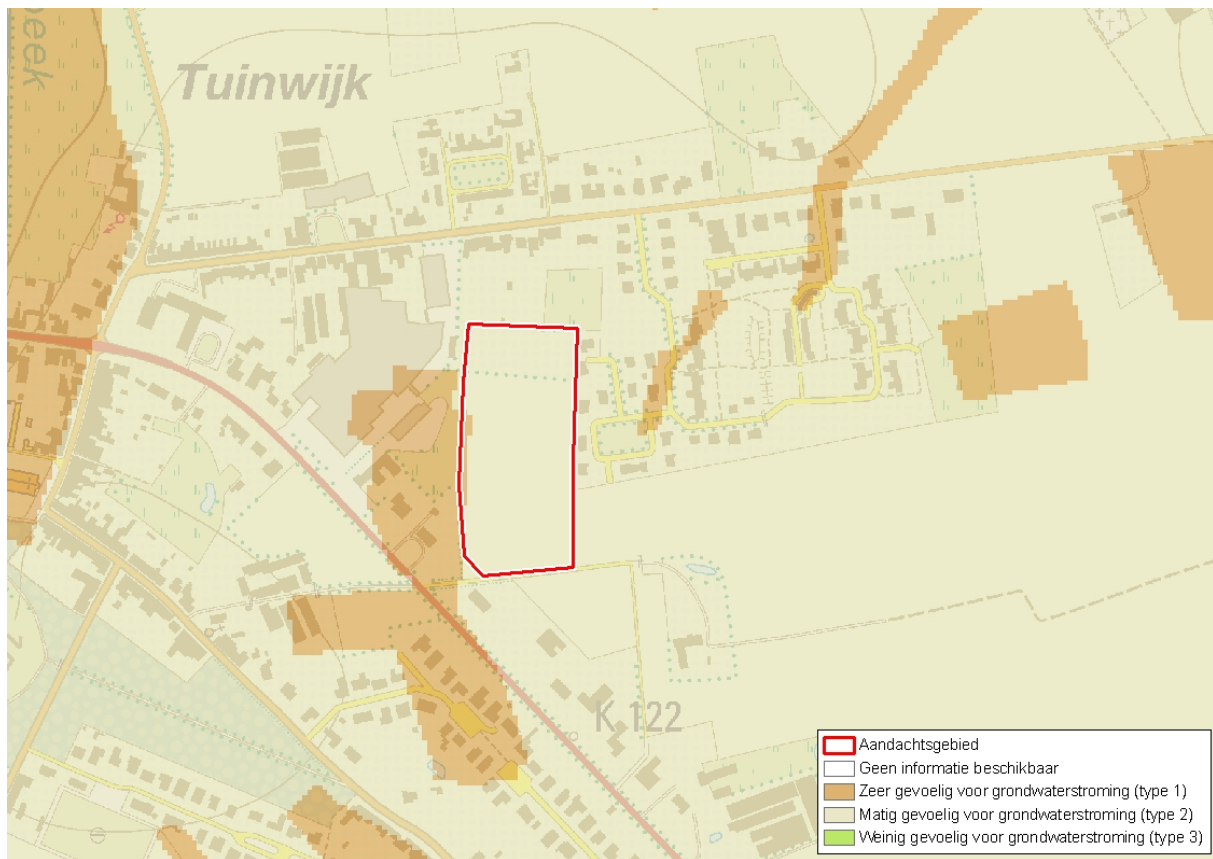
Figuur 9: Situering op de watertoetskaart infiltratiegevoelige bodems

Figuur 10: Situering op de watertoetskaart hellingenkaart

Figuur 11: Situering op de watertoetskaart erosiegevoelige gebieden

Figuur 12: Situering op de watertoetskaart grondwaterstromingsgevoelige gebieden

2.2 Federale kaart risicozones voor overstromingen ²

De risicozones voor overstromingen bevat een nauwkeurige afbakening van risicovolle gebieden met betrekking tot de natuurrampenverzekering. De criteria waarop de risicozones worden afgebakend, zijn bepaald in het K.B. van 12 oktober 2005 waardoor enkel de gebieden getoond worden met minstens 30 centimeter overstromingsdiepte.

Het aandachtsgebied is niet gelegen in risicozone voor overstromingen.

² Risicozones voor overstroming, versie 2006 (KB 23 maart 2007)

3 Beleidsmatige toets

3.1 Waterbeleid

A) Bekkenbeheerplan IJzerbekken

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud na van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

B) Deelbekkenbeheerplan Ieper-Ambacht

In het deelbekken Ieper-Ambacht zijn met betrekking tot waterkwantiteit geen actie opgenomen voor de Wanebeek.

3.2 Ruimtelijke ordening

A) Ruimtelijk(e) structuurplan(nen)

Binnen het ruimtelijk structuurplan wordt Elverdinge geselecteerd als hoofddorp binnen het buitengebied van Ieper met als hoofdfunctie wonen. Binnen de bindende bepalingen van het GRS worden geen specifieke concrete acties vooropgesteld.

In het richtinggevend gedeelte wordt aandacht gevraagd voor de gevolgen op de waterkwantiteit van wonen en bedrijvigheid in het buitengebied.

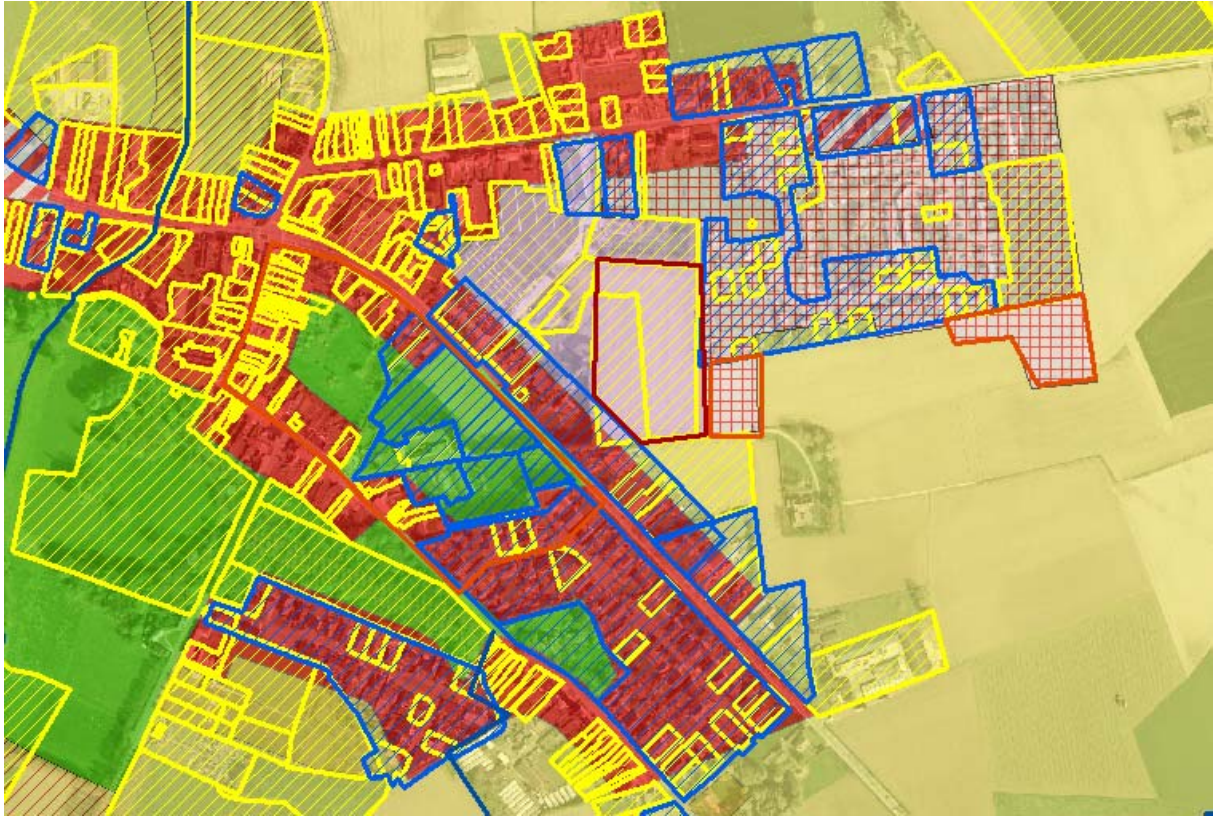
Specifiek voor het hoofddorp Elverdinge wordt de ambachtelijke zone voor het schrijnwerkersbedrijf Hardy beschouwd als uitbreidingszone. Verder worden geen wijzigingen in bedrijventerrein vooropgesteld (zie richtinggevend gedeelte p 66)

B) Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

Er is geen specifiek BPA of ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing op het geselecteerde gebied.

C) Vergunningstoestand

Er is een bouwvergunning afgeleverd in de loop van 2012 door de gemeente voor het verbouwen van de bestaande industriepanden van het voormalige schrijnwerkersbedrijf Hardy (8.00/33011/455). De bestaande verharding wordt niet verder uitgebreid, wat wil zeggen dat het oostelijk deel nog steeds niet ontwikkeld is.

Figuur 13: vergunningstoestand

4 Toetsing aan het watersysteem

Waterconservering draagt, in tegenstelling tot behoud of bevorderen van infiltratie, in het algemeen nagenoeg niet bij aan het afvlakken van piekdebieten en dus het voorkomen van wateroverlast. Gebieden waar aan waterconservering wordt gedaan, dragen wel bij tot de nalevering van water in drogere perioden.

4.1 Overstromingen

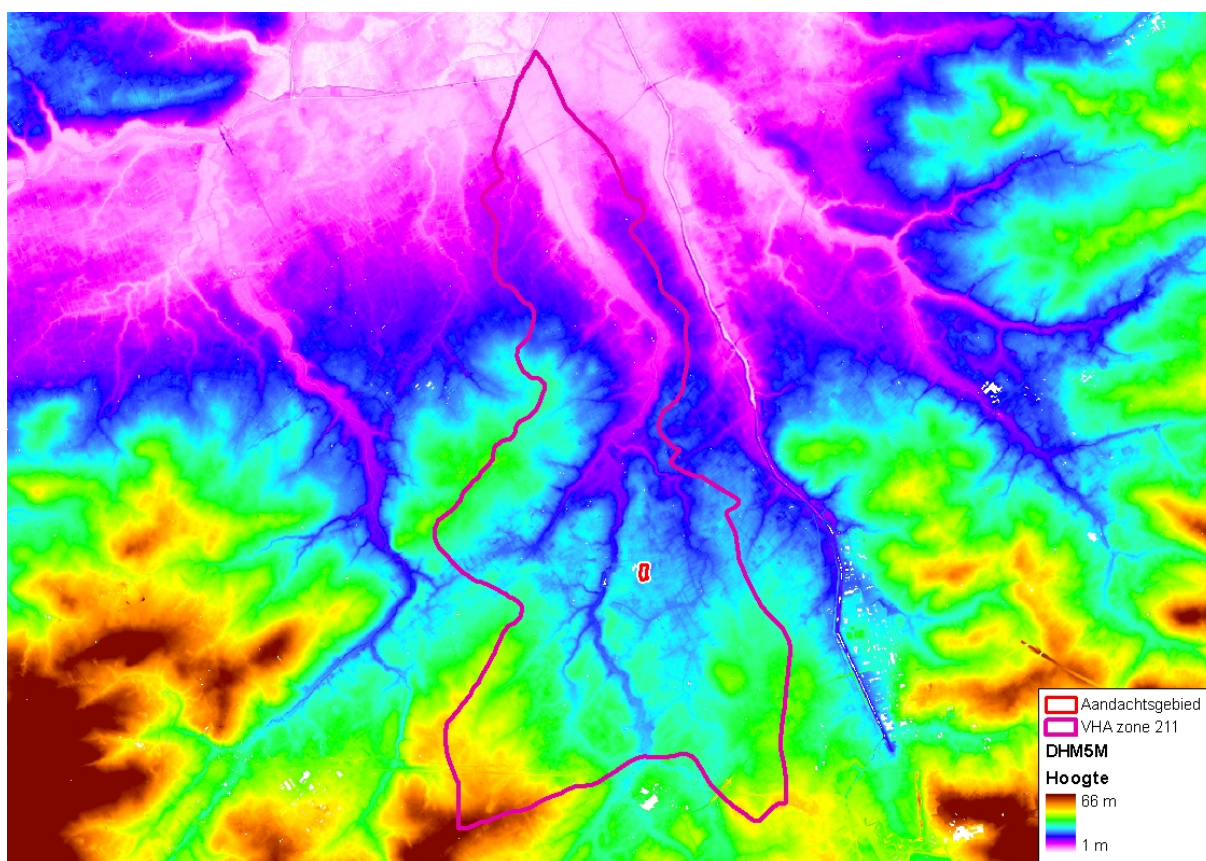
NOG: Van “Nature Overstroombare Gebieden” omvatten de ruimte die waterlopen permanent of periodiek zouden innemen in afwezigheid van de kanaliserende en beschermende infrastructuur. Deze kaart is een afgeleide van de bodemkaart.

Het aandachtsgebied is, in afwezigheid van beschermende infrastructuur, niet van nature overstroombaar.

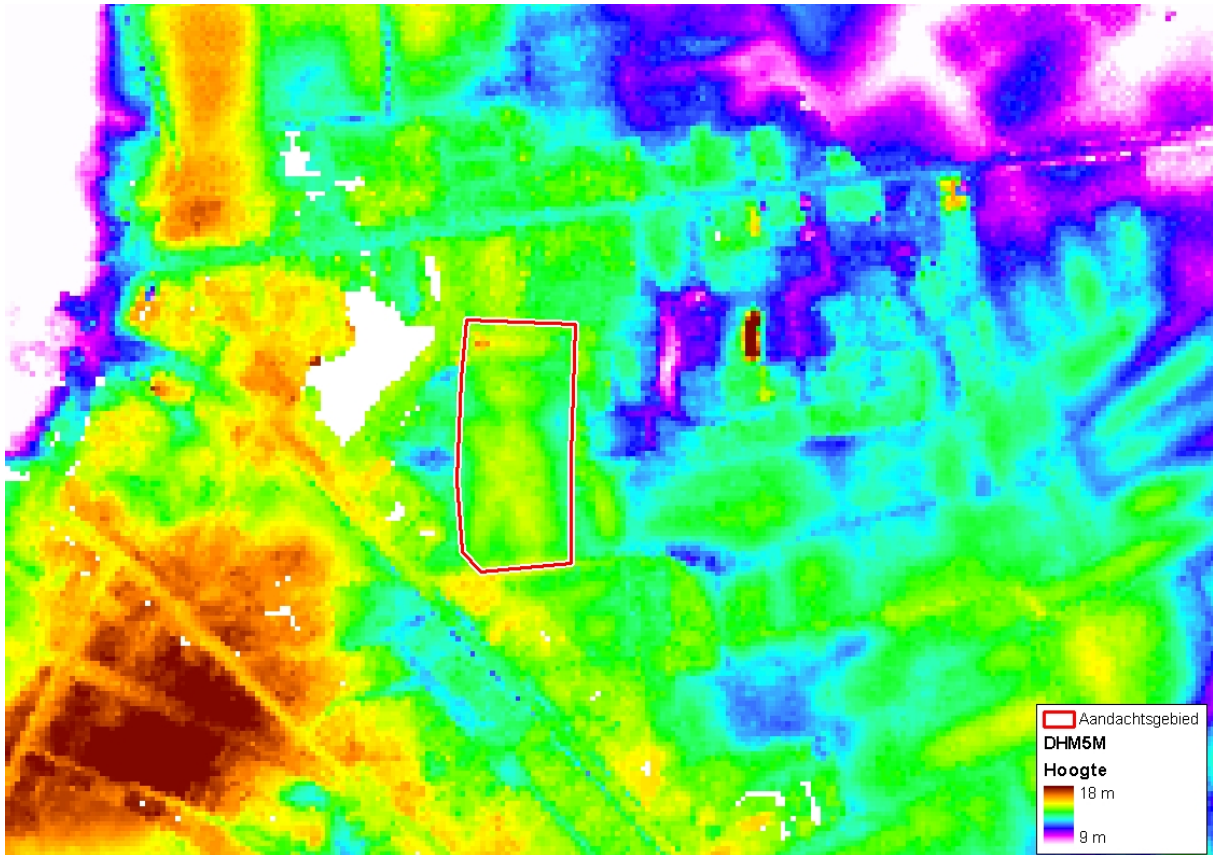
ROG: “Recent Overstroomde Gebieden” omvatten die zones die in het recent verleden (2005 en 2011) effectief zijn overstroomd.

Het aandachtsgebied kende in het recent verleden geen overstromingen.

DHM: Het digitaal hoogtemodel (Figuur 13) toont dat het aandachtsgebied tussen de Wanebeek en de waterscheiding met de Kemmelbeek ligt.

Figuur 14: Situering op DHM – algemeen

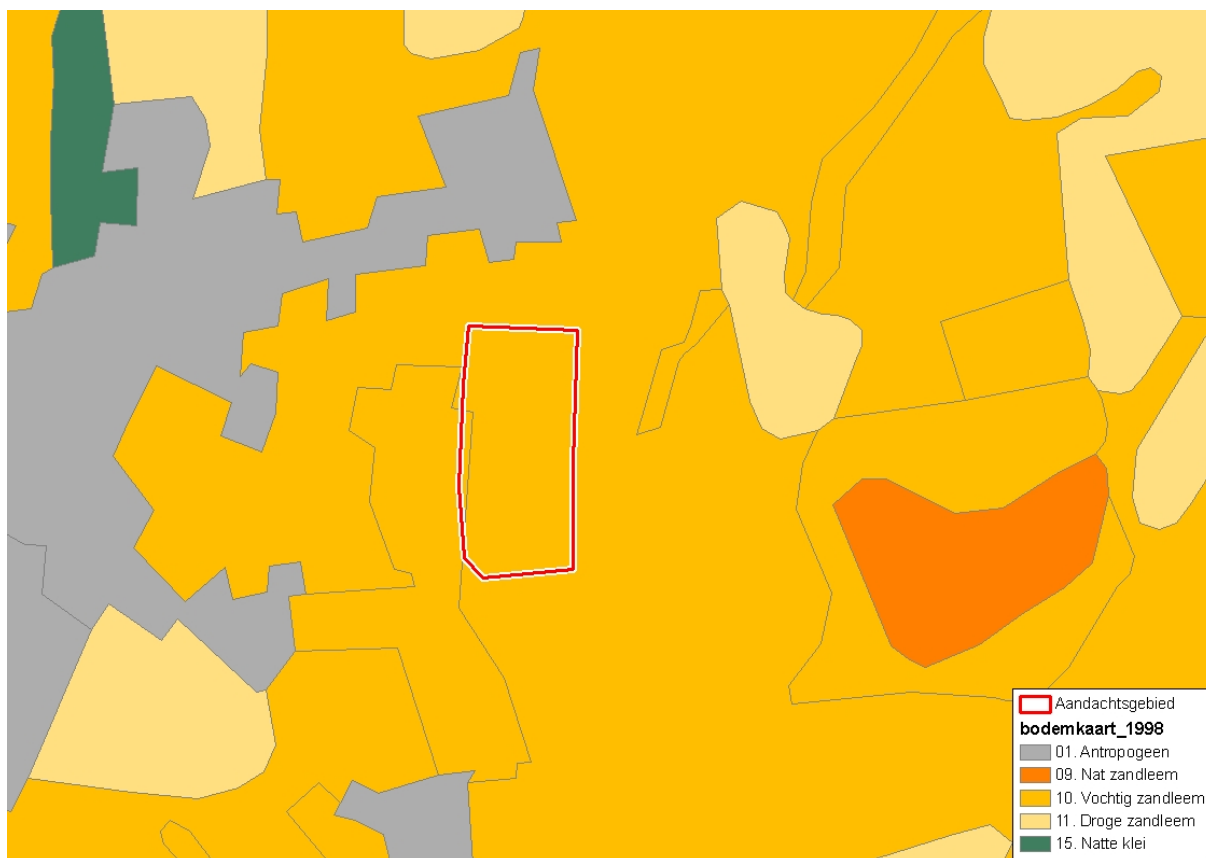
Figuur 15: Situering op DHM – detail

4.2 Andere relevante hydrologische/hydrografische informatie

(vb: waterpeilen, historische kaarten en historische gegevens, ferrariskaarten, ecologische inventarisatiestudie, info ervaringsdeskundigen, bijkomende info uit terreinbezoek, enz.)

Bodemkaart:

Het aandachtsgebied bestaat uit vochtig zandleem (Lca –matig droge zandleembodem met textuur B horizont) (matige drainering).

Figuur 16: Situering op bodemkaart

5 Conclusie

Het aandachtsgebied ligt tussen de Wanebeek en de waterscheiding met de Kommelbeek. Het aandachtsgebied is relatief niet laag gelegen tegenover de omgeving.

Het aandachtsgebied staat deels ingekleurd als potentieel waterbergingsgebied in de ruimtelijke analyse van het bekkenbeheerplan.

Het aandachtsgebied bestaat uit vochtig zandleembodem met een matige drainering.

Het aandachtsgebied is niet uitgesproken geschikt om water te bergen.

6 Suggesties naar ontwikkelingsperspectief

De suggesties naar ontwikkelingsperspectief hebben enkel betrekking op de nog niet bebouwde en nog niet vergunde percelen in het aandachtsgebied. Bestaande bebouwing wordt beschouwd als beslist beleid. De watertoets die voor de vergunningen werd uitgevoerd wordt met deze toetsing niet in vraag gesteld.

Ook al is het gebied niet uitgesproken geschikt voor waterberging, dient steeds omzichtig te worden omgegaan met verharding/bebouwing.

Bebouwing en bijkomende verhardingen hebben namelijk een effect op de waterbalans. De infiltratie in de bodem neemt af en de oppervlakkige afvoer neemt toe. Deze effecten hebben een invloed op de overstromingsgevoeligheid en het vasthoudend vermogen van een gebied. Om voor deze effecten te compenseren, worden door de waterbeheerders in het kader van de watertoets maatregelen opgelegd inzake buffering en vertraagde afvoer.

Voor kleine verhardingen (< 1.000 m²) gelden minimaal de normen zoals opgelegd in de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening van 1 oktober 2004 inzake hemelwaterputten e.a. (GSV).

De waterbeheerder kan striktere normen opleggen wanneer hij van oordeel is dat een bepaald stroomgebied inzake overstromingen problematisch is. In dit geval worden normen gehanteerd volgens de code van goede praktijk voor het ontwerp van rioleringsystemen. Deze code werd recent herwerkt waarbij onder andere rekening werd gehouden met de effecten van klimaatwijziging.

Gezien de relatief trage infiltratiesnelheid in leemgrond in het aandachtsgebied moet aandacht gaan naar maatregelen om het water blijvend traag te laten afvoeren, bvb. door gebruik te maken van grachten voor het vertraagd afvoer van hemelwater en open infiltratievoorzieningen (wadi's).
